

Stichting Grand Futura

Geadviseerd subsidiebedrag: € 774.825

Gevraagd subsidiebedrag: € 826.431

Over de instelling

Stichting Grand Futura (hierna: Grand Futura), ontwikkelinstellingen, Groningen

Grand Futura is de stichting boven het Grand Theatre Groningen en het netwerk voor talentontwikkeling Station Noord. De coördinator van Station Noord, een verband van zeventien noordelijke kunstinstellingen, is in dienst bij het Grand Theatre. Dit podium ontvangt voor de programmering subsidie van de gemeente Groningen. Station Noord kan maximaal tien kunstenaars drie jaar ondersteunen. Grand Theatre heeft de komende jaren plek voor vijf gevorderde kunstenaars. Daarnaast is de instelling begonnen met de begeleiding van zakelijk talent en met een traject voor educatiemakers.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.47 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Grand Futura een subsidiebedrag toe te kennen van € 774.825.

De raad adviseert bij de subsidieverlening het volgende aandachtspunt op te nemen:

- In de toelichting op de begroting geeft de Grand Futura aan dat zij het subsidiebedrag heeft gecorrigeerd voor loon- en prijsbijstelling. De instelling mag er echter niet van uitgaan dat de rijkssubsidie zal toenemen in de periode 2025 - 2028; in het geval de prijsbijstelling in werkelijkheid lager uitvalt dan door de instelling berekend, zal dit een gat in de begroting veroorzaken. Daarom dient het activiteitenplan voor 1 januari 2025 te worden aangepast.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

Sinds vier jaar maakt Grand Futura onderdeel uit van de categorie Ontwikkelinstellingen. Grand Futura faciliteert het platform Station Noord, een netwerk van zeventien organisaties in Noord-Nederland dat talent op diverse vlakken ondersteunt. De missie van het netwerk is breed, naast focus op talentontwikkeling is het doel het artistieke klimaat in Noord-Nederland duurzaam te verrijken. De raad vindt het positief dat het netwerk ook openstaat

voor autodidacten. Bij ieder traject is aandacht voor de zakelijke kant van de artistieke praktijk. De missie is in de subsidieperiode 2021 - 2024 goed uitgevoerd. De instelling is een belangrijke pijler in Noord-Nederland geworden.

Voor de raad vormt het netwerk van Station Noord de basis van deze ontwikkelinstelling. Het aanbod van het Grand Theatre, het podium in Groningen, geeft hieraan een goed vervolg. De raad is van mening dat het netwerk voor een belangrijke artistieke impuls zorgt, die de infrastructuur voor podiumkunsten in Noord-Nederland verstevigt. Alle partners staan garant voor een goede artistieke kwaliteit, wat ook blijkt uit het feit dat een aantal van hen meerjarige subsidie van het Rijk ontvangt. In de provincies Groningen, Drenthe en Friesland zijn weinig kunstvakopleidingen voor podiumkunstenaars. De aanwezigheid van een goed netwerk voor talentontwikkeling is daarom extra belangrijk. Bij Station Noord/Grand Theatre ligt volgens de raad een speciale verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor loopbaanmogelijkheden voor de talenten. Buiten de zeventien instellingen in Station Noord zijn er weinig mogelijkheden om door te groeien in de provincie.

Grand Futura laat in de aanvraag een duidelijke visie op talentontwikkeling zien. De gefaseerde opbouw zit goed in elkaar. Beginnende theatermakers stromen in bij Station Noord en kunnen bij een van de zestien partnerinstellingen meters maken. De kunstenaars bij Station Noord krijgen een ontwikkeltraject van drie jaar. Het gaat om tien talenten tegelijk. Vervolgens ondersteunt Grand Theatre vijf podiumkunstenaars in het toewerken naar een zelfstandige, professionele werkpraktijk. Hierbij gaat het om een makerstraject van twee jaar, dat met twee jaar verlengd kan worden.

De breedte van het netwerk, met een waaier aan disciplines en een goede regionale spreiding, maakt Station Noord interessant voor jonge makers. In de periode 2021 - 2024 hebben zeventien talenten binnen Station Noord en zeven bij Grand Theatre een traject doorlopen. Dit heeft een aantal bijzondere producties opgeleverd, van onder anderen muzikant Jonathan Bonny en choreograaf Gaja Caruso bij Station Noord en van Mohamed Yusuf Boss bij Grand Theatre. De keuze voor de kunstenaars in de komende jaren laat volgens de raad zien dat Grand Futura oog heeft voor meerstemmigheid. De nieuwe stappen die Grand Futura gaat zetten vindt de raad goed. Zo worden de activiteiten in Drenthe, die nu projectmatig zijn, omgezet naar een structurelere aanpak. De raad vindt het positief dat de talentontwikkeling van drie aankomend educatiemakers en drie marketeers wordt voortgezet.

Over de trajecten voor zakelijke en productionele talenten, zes in totaal, is de raad positief. Vooral omdat deze jonge zakelijk leiders en onafhankelijke producenten samen met de artistieke talenten aan de slag gaan. Dit traject heeft ook een internationale kant. In de afgelopen jaren werd deze groep gecoacht door Mark

Yeoman, artistiek directeur van Noorderzon en Grand Theatre, en internationaal agent Iva Horvat. Iedere deelnemer heeft een eigen ontwikkelbudget voor trainingen, cursussen en reizen naar belangrijke (netwerk)bijeenkomsten en festivals in binnen- en buitenland.

Interessant is ook dat Grand Theatre met de ontwikkelruimte 'Grand4' stappen zet om het fysieke theater in de buurt te brengen van het (commerciële) aanbod op nieuwe media. In Grand4 wordt gezocht naar nieuwe mediatoepassingen voor de podiumkunsten. Voor deze missie is een complete nieuwe-media-studio ontwikkeld, waar met AR, VR, *body tracking* en andere digitale technieken geëxperimenteerd kan worden. Makers uit alle windstreken komen hierop af om te experimenteren.

Maatschappelijke betekenis

Naast focus op talentontwikkeling is een van de doelen om het artistiek klimaat in Noord-Nederland duurzaam te verrijken. Er wordt altijd gekeken welke bijdrage een maker en/of project kan leveren aan het artistieke klimaat in Noord-Nederland. Samenwerking tussen makers verbonden aan Station Noord en makers uit het land is regelmatig voorgekomen. In de begeleiding van theatermakers speelt het thema duurzaamheid in toenemende mate een rol. Vanuit milieuperspectief is het goed voorstellingen lang op het repertoire te houden en vooral in de eigen regio te spelen. Door te werken met tweedehands decorstukken en rekvisieten en niet meteen op reis te gaan, houdt de instelling de CO₂-uitstoot binnen de perken.

Grand Futura plaatst de ontwikkelactiviteiten in een maatschappelijke context en positioneert zich als een ontwikkelinstelling die oog heeft voor de grote veranderingen om ons heen, zoals oorlog, klimaatverandering, de opkomst van AI en polarisatie. Vervolgens wordt niet uitgewerkt hoe de instelling – 'een maatschappelijke organisatie met artistieke inhoud' – invulling geeft aan die positionering. Via Common Grand werkt de instelling samen met niet-culturele partners in de stad en in de provincie. De raad mist toelichting op deze partners. Het is onduidelijk wie het zijn en om welke maatschappelijke activiteiten het gaat.

De kunstenaars met wie de instelling werkt, wonen in het noorden van het land en zijn maatschappelijk betrokken bij hun omgeving. Bij de keuze van de talenten wordt gekeken naar hun intentie om maatschappelijke thema's op het podium te brengen. In Common Grand, een samenwerking van Grand Theatre met de Stichting Tussenland, maakt Sijas de Groot wandelvoorstellingen waarin hij vertelt over de lokale geschiedenis vermengd met persoonlijke belevenissen en observaties. De raad heeft waardering voor de sociaal-artistieke projecten van individuele makers, maar had graag meer toelichting gezien op de rol die Grand Futura zelf maatschappelijk wil spelen.

Grand Futura gaat in de aanvraag uitgebreid in op sociale veiligheid op de werkvloer. In 2022 is een nulmeting met betrekking tot sociale veiligheid uitgevoerd. De uitkomsten zijn besproken in diverse groepsgesprekken onder leiding van een externe vertrouwenspersoon. Ook de gezonde werkomgeving komt in de aanvraag uitvoerig aan de orde. Overbelasting, werkdruk en veiligheid worden besproken in functionerings- en ontwikkelgesprekken. De stichting heeft een onafhankelijke vertrouwenspersoon en twee interne contactpersonen voor veiligheid op de werkvloer aangesteld. Grand Theatre is lid van de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties (VSCD) en hanteert voor het eigen personeel de cao Nederlandse Podia. Voor de makers in de ontwikkelingstrajecten geldt dat zij vaak als zelfstandigen werken. Zij werken op basis van de cao Toneel en Dans, aangezien zij ook in de toekomst onder deze cao zullen vallen. De raad vindt dit een logische keuze.

Op het gebied van diversiteit en inclusie is de raad teleurgesteld over de aanvraag. Grand Futura beschrijft beperkt hoe zij de Code Diversiteit & Inclusie toepast en maakt het onvoldoende aannemelijk dat het beschreven beleid in de praktijk ook uitgevoerd gaat worden. Grand Futura heeft actief geworven op medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt, maar de raad meent dat er meer moet gebeuren om ook mensen met een migratie-achtergrond te betrekken. Het verheugt de raad dat er bij de opvolging van de directeur-bestuurder aandacht is voor een inclusieve manier van werving.

Toegankelijkheid

Met zeventien netwerkpartners is de instelling goed zichtbaar in Noord-Nederland. Talenten krijgen de kans om op de festivals in het noorden te spelen. De publieksaantallen bleven wat achter bij de verwachtingen. Grand Futura zet digitale middelen in om meer publiek te bereiken.

Festivals die zijn aangesloten bij Station Noord omarmen het nieuwe aanbod van Grand Futura en zorgen voor een aanwas van nieuwsgierig publiek. De instelling heeft duidelijke voornemens en plannen voor de komende subsidieperiode. Zo gaat de ontwikkelinstelling de marketingcapaciteit uitbreiden. De combinatie van podium en ontwikkelinstelling heeft grote voordelen als het om publieksbereik gaat. De raad is positief over de samenwerking met Platform Stormram, dat op verschillende podia in Noord-Nederland werk van nieuwe podiumkunstenaars laat zien. Stormram is een interessant platform en een goede partner, die niet alleen voor speelplekken zorgt maar ook voor context en randprogrammering.

Grand Futura maakt in de aanvraag onvoldoende inzichtelijk hoe zij de diversiteit van het publiek wil vergroten en inclusie wil waarmaken. In de aanvraag wordt de samenstelling van het publiek onvoldoende toegelicht. De strategieën om groepen uit de samenleving te bereiken die nu niet naar het theater gaan, zijn onvoldoende uitgewerkt. Grand Futura wil in de nieuwe subsidieperiode jaarlijks

drie educatiemakers begeleiden, om een brug te slaan naar een jonger en diverser publiek. De instelling geeft aan dat zij beleid wil gaan maken voor prikkelarme voorstellingen.

Los van de diversiteit is het publieksbeleid van Grand Futura op orde. Er worden doelen gesteld, er wordt met verschillende marketingtools gewerkt en er werken vakbekwame marketingmedewerkers. Op die manier zijn in 2022 meer dan 38.000 bezoekers bereikt. In de ontwikkeltrajecten leggen Station Noord en Grand Theatre een stevige nadruk op de relatie tussen het maken en het publieksbereik op podia en in digitale uitingen. De raad vindt het nuttig dat makers begeleid worden in het nadenken over de waarde van een goede relatie met hun publiek.

Grand Futura is een nieuw programma voor publiekswerving gestart dat zich richt op digitalisering. Hierin leren makers om een groter digitaal bereik te verwezenlijken. Van dit project wordt het podium zelf ook digitaal wijzer. Grand4, een van de activiteiten van Grand Theatre gericht op streaming van theater en nieuwe toepassingen, levert nieuwe theaterervaringen op en draagt bij aan het toegankelijker maken van projecten voor een breed publiek.

Bedrijfsmatige gezondheid

In de toelichting op de begroting geeft de Grand Futura aan dat zij het subsidiebedrag heeft gecorrigeerd voor loon- en prijsbijstelling. De instelling mag er echter niet van uitgaan dat de rijkssubsidie zal toenemen in de periode 2025 – 2028; in het geval de prijsbijstelling in werkelijkheid lager uitvalt dan door de instelling berekend, zal dit een gat in de begroting veroorzaken. Daarom dient het activiteitenplan voor 1 januari 2025 te worden aangepast.

Eventuele verschillen in productieritme of omvang van producties hebben geen effect op de jaarlijkse uitgaven van de stichting. Het valt de raad op dat er meer voorstellingen gespeeld worden, zonder dat het aantal makers toeneemt. Een verklaring kan liggen in het spelen op festivals of in de uitvoering van een duurzaamheidsbeleid. Een toelichting hierop had de raad graag in de aangeleverde stukken gevonden.

De governance van de instelling is degelijk. Toepassing van de Governance Code Cultuur wordt voldoende toegelicht. Alleen op de invulling van de toezichthoudende en adviserende rol door de raad van toezicht vindt de raad de toelichting te minimaal. Het is goed dat er openlijk gecommuniceerd wordt over het vertrek van de huidige directeur-bestuurder. Dit draagt volgens de raad bij aan het vertrouwen in de governance.

Geografische spreiding

Grand Futura is gevestigd in Groningen. Binnen de categorie Ontwikkelinstellingen zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaatsen van de aanvragers.